

Nalezený artefakt lze rámcově datovat do období neolitu či eneolitu. Místo nálezů se nachází na pravobřeží řeky Moravy v bezprostřední blízkosti polykulturní archeologické lokality situované při západním okraji Hradeckého rybníka v místě zaniklého hliníku označovaného staršími badateli „Hradčouch“. Lokalita je známá z archeologické literatury od konce 19. století (Červinka 1902, 81, 229). Ze samotné lokality a jejího bezprostředního okolí jsou známy nálezy kamenné broušené industrie, mezi které patří například sekeromlaty kultury se šňůrovou keramikou (Šebela 1999, 154, Pl. 166: 2). V roce 2021 byla na této lokalitě nalezena břitová část sekeromlatu zhotovená ze serpentinitu (Schenk et al. 2023).

Literatura

AMČR: Záznam M-202504991-N00003 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202504991-N00003>.

Červinka, L. I. 1902: *Morava za pravěku*. Vlastivěda moravská. I. Země a lid, svazek II. Brno: Musejní spolek.

Přichystal, A. 2009: *Kamenné suroviny v pravěku východní části střední Evropy*. Brno: Masarykova univerzita.

Schenk, Z., Přichystal, A., Dokoupil, J. 2023: Tovačov (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 64(1), 216–217.

Šebela, L. 1999: *The Corded Ware Culture in Moravia nad in the Adjacent Part of Silesia (Catalogue)*. Fontes Archaeologiae Moraviae XXIII. Brno: Archeologický ústav Akademie věd České republiky v Brně.

Summary

In 2025, a fragment of a polished stone axe or axe-hammer, secondarily used as a hammerstone (Fig. 17), was recovered during a surface survey in the 'U Pomníku' field (Tovačov cadastral area, Přerov District). The artefact is made of a nephritoid variety of Jizerské hory-type metabasite and can be broadly dated to the Neolithic or Eneolithic period.

Zdeněk Schenk, Antonín Přichystal, Josef Dokoupil

Uničov (k. ú. Dolní Sukolom, okr. Olomouc) „V Lukách“.

Kultura lineární keramiky. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. AMČR: M-202405676.

Lokalizace: S-JTSK: -553153.1, -1098562.68; -553155.86, -1098561.67; -553142.85, -1098402.65; -553138.1, -1098402.9

V dubnu 2025 prozkoumali pracovníci Archeologického centra v Olomouci, p. o., na stavbě cyklostezky šestnáct sídlištních objektů (kultura s lineární keramikou, laténská kultura) a dva žárové hroby (lužická kultura). Cyklostezka se nachází na severním okraji obce, podél západní strany silnice Uničov – Dlouhá Loučka. Mezi deseti neolitickými objekty byly identifikovány zásobní jámy, soujámí a sloupové jamky. Lokalita je známa od 30. let 20. století (Nekvasil 1963, 21).

Literatura

AMČR: Záznam M-202405676 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202405676>.

Nekvasil, J. 1963: Neolitické sídliště u Dolního Sukolomu, okr. Olomouc. *Přehled výzkumů* 1962, 21.

Summary

A rescue archaeological excavation carried out during the construction of a cycleway revealed ten settlement features belonging to the Linear Pottery culture in the 'V Lukách' field (Uničov cadastral area, Olomouc District).

Marek Kalábek

Víceměřice (okr. Prostějov)

„Obecnice“.

Kultura lineární keramiky, lengyelská kultura. Sídliště. Plošný odkryv. Záchraný výzkum. AMČR: M-202505398.

Lokalizace: WGS-84: 49.3433100N, 17.1819192E

V období května až července 2025 byl realizován záchraný archeologický výzkum v souvislosti s modernizací trati Brno–Přerov (stavba 4, úsek 3). Lokalita se nachází v trati „Obecnice“ při úpatí jižního svahu návrší Kozlov, na rozhraní k. ú. Víceměřice a Němčice nad Hanou. Prozkoumáno bylo téměř 140 zahloubených objektů různého charakteru (obr. 18), především kůlové jamky dokládající zde existenci nadzemní stavby, sídlištní a zásobní jámy, ale zdokumentováno bylo také několik rozsáhlých exploatačních objektů (hliníků).

Nálezový soubor z výplní objektů tvořila zejména keramika, včetně červeno-bíle malovaných fragmentů datovaných do lengyelské kultury, dále štípaná a broušená kamenná industrie, zvířecí kosti a mazanice. Ve výplni jedné kůlové jamky byla zjištěna izolovaná lidská lebka bez doprovodného datovatelného materiálu. Na lokalitě bylo dále zachyceno pět žlábkovitých objektů (tzv. Schlitzgruben).

Zjištěné situace odpovídají sídlištnímu charakteru lokality, předběžně datované do staršího a mladšího neolitu. Vyhodnocení nálezového souboru probíhá.

Obr. 18. Víceměřice. Letecký pohled na výzkum. Foto M. Popelka.

Fig. 18. Víceměřice. Aerial view of the excavation area. Photo by M. Popelka.

Literatura

AMČR: Záznam M-202505398 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202505398>.

Summary

Between May and July 2025, a rescue archaeological excavation was conducted in connection with the modernisation of the Brno–Přerov railway line (Construction section 4, Segment 3). The site is located in the ‘Obecnice’ field (Víceměřice and Němčice nad Hanou cadastral areas, Prostějov District), at the foot of the southern slope of Kozlov hill. Nearly 140 sunken features of various types and sizes were excavated (Fig. 18), documenting intensive occupation during the Early and Late Neolithic periods.

Miroslav Popelka, Michael Hanšut, Martin Paulus, Simona Frömelová

Víceměřice (okr. Prostějov)

„Trávník“.

Neolit. Nález v druhotné poloze. Plošný odkryv. Záchranný výzkum.

AMČR: M-202505396.

Lokalizace: WGS-84: 49.3415667N, 17.1744998E

Při průzkumu skryté plochy (viz SAS) byly v její jižní a jihozápadní části na rozhraní podorničí a geologického podloží posbírány ojedinělé keramické fragmenty náležející neolitické kultuře s moravskou malovanou keramikou (zlomky typických „rohatých“ uch z puten). Je možné, že jde o materiál související s dobovými aktivitami v širším prostoru již od 19. století známé polykulturní lokality „Padělky“ (výraznější kóta s nadmořskou výškou 211 m) nacházející se jižním směrem, kde je lengyelská sídlištní komponenta doložena. Další geofyzikálním průzkumem naměřené anomálie v severovýchodní části plochy se po skrývce ornice na úroveň geologického podloží nepodařilo identifikovat.

Literatura

AMČR: Záznam M-202505396 [cit. 2026-03-24]. Archeologická mapa České republiky. Dostupné z: <https://amcr.aiscr.cz/id/M-202505396>.

SAS: Kalábková, P.: Němčice nad Hanou – Daňka. Území s archeologickými nálezy [online]. In: *Informační systém o archeologických datech. Státní archeologický seznam ČR*. © 2026 Národní památkový ústav. ID SAS 26548, poř. č. SAS 24-42-03/17. [cit. 2026-06-19]. Dostupné z: <https://isad.npu.cz/nemcice-nad-hanou-danka-26548>.

Summary

A small assemblage of the Late Neolithic pottery (Lengyel culture) was recovered from the stripped surface in the ‘Trávník’ field (Víceměřice cadastral area, Prostějov District). These finds indicate activity in the wider area of the known ‘Padělky’ site, located south-east of the construction-affected area.

Miroslav Popelka, Martin Paulus